⇒ 69 Viyana Konvansiyonunda Uluslarla ilgili hükümler yoktur, sadece devletlerle ilgilidir. Türkiye taraf değildir.

Andlaşma ⇒ [1] Andlaşma yapma ehliyetine haiz, [2] bir veya daha fazla milletlerarası hukuk öznesi arasında, [3] hak ve borç doğurmak niyetiyle yapılan [4] bir veya birbiriyle ilgili birden fazla belgede yazılı olarak saptanmış olan milletlerarası hukuka dair yazılı irade uyuşmasıdır.

Andlaşma Aşamaları:
1-) Hazırlık aşaması
2-) Tesis aşaması (resmileştirme)
3-) Başlama aşaması

✓ Hazırlık aşamasında bir temsilci görevlendirmek ve o temsilcinin sözlerinin bütününe geçmesi çok önemlidir.

Hazırlık Aşaması

✓ Yetki belgesi / kişi bakanla kurulu kararnamesi ile yetkilendirilir. Belgede devlet bak., başbakan ve DB imzası olur.
Yetki belgesinin sınırları yoksa RG'de yayınlanmaz.
İstisnası
✓ Devlet Bak., Başbakan ve DB ile görüşmüş olan yetkilidir.

✓ Diplomatik misyon başkanları (Büyükelçiler) ve akredite edilen temsilciler tesis aşamasına kadar işlem yürütebilir.
✓ Yapılan andlaşma konusu ile ilişkili görevli olan yada olduğu düşünülen temsilcinin yetki belgesi istenmeyebilir. Örneğin kültür ile ilgili bir andlaşmada kültür ve turizm bakanı temsil etmesi gibi.

Tesis Aşaması

✓ Hazırlık aşamasında tek tek görüşülüp kabul edilen maddeler metin haline getirilip sunuluyor.
✓ Hazırlık aşamasında madde değiştirmek istenirse söz alıp dile getirmek yeterli. Ancak tesis aşamasında belirli prosedürler vardır.
✓ Aksine bir anlaşma yoksa, konferansa katılan temsilcilerin 2/3 çoğunluğu ile kabul edilir.
✓ Bir devlet andlaşmayı tesis etmekten sonra başka kalırsa ve uygulamayı sonunda değiştirir. Ancak antlaşma konu ve amacını zora sokmaz.
✓ Tesis ⇒ İmza + Paraf + Alt Defterdarın imza
✓ Alt Defterdar İmza ⇒ Metnin içeriği hususunda şüpheye düşülüyorsa, temsilci imzasını onay hükümlerine göstermiş. Hükümet kabul ettiği imza attırdığı anda itibaren geçerlidir. Ancak kabul edilmez ise imza hiç atılmamış sayılır.

Bağlama Aşaması

✓ Çeşitli usullerde olabilir.

Onay ⇒ Tarafların iç hukuk prosedürlerini tamamlayarak antlaşmaya taraf olmasıdır.

✓ Genel bir onay süreci yoktur.

✓ İki taraflı antlaşmada onay belgesi karşı tarafa, çok taraflı antlaşmada depo mercine iletilir.

Depo Mercii: Çok taraflı antlaşmalarda bütün usulü işlemleri yapan mercii dir. Devlet, örgüt veya bir örgütün organı olabilir.

Katılma ⇒ Antlaşmanın görüşmelerine katılmamış, antlaşmayı imzalamamış bir devletin sonradan antlaşmaya taraf olmasıdır.

✓ Katılma için antlaşmada katılmanın olabilecegının muhakkak belirtilmesi gerekir. Yazmıyorsa katılmaya kapalıdır. Yükümlülük öncesinde de katılma olabilir.

İmza ⇒ İmza bağlama işlemi için kullanılıyorsa, parafe tesvik eder. İmza en çok iki taraflı antlaşmalarda kullanılır.

Mektup Teatisi ⇒ Belge değiş tokuşu.

Kabul veya Uygun Bulma ⇒ Antlaşma imza sahi arıyorsa onaya, aramıyorsa katılmaya benzer. Onay iç hukuka atıf yaparken, kabul veya uygun bulmanın böyle bir atıfı yoktur.

Nota Çekmek ⇒ Taraflar nota teatisi de antlaşabilirler.

Tescil

✓ Yapılan antlaşmanın BM Genel Sekreterliğine tescil ettirilmesi, Genel Sekreterliğin antlaşmayı ilan etmesi söz konusu.

✓ Çok taraflı antlaşmalarda tescil görevi depo mercine aittir.

✓ Tescil zorunlu değildir. Ancak BM organları önünde ileri sürmek için zorunludur. Bu tescil edilmemiş antlaşmaya katılmayacağı anlamına gelmez.

✓ Antlaşmalar tesvik edildiği dilde yorumlanır.

Çekince

Antlaşmaya taraf olmak isteyen bir devletin antlaşmayla bağlanma aşamasında, yaptığı tek taraflı yazılı irade beyanı ile antlaşmanın bir kaç hükmünün kendisiyle olan ilişkilerde uygulanmamasını veya değiştirilerek uygulanmasını içeren beyandır.

✓ Çekince ileri sürülmüş devletin antlaşmanın bazı hükümlerini kabul etmediğini gösterir. Bu ifadelerden çıkarılabilir.

✓ Antlaşmanın her aşamasında çekince ileri sürülebilir. Ancak bunun bağlanma aşamasında ileri sürülmesi gerekir.

Yorum Beyanı ⇒ Devletin taraf olurken söz konusu hükmü nasıl yorumladığını söyler. Hukuki bir etki yapmaz. Örn; "Türkiye Cumhuriyeti bu sözleşmeden doğan yükümlülükleri, bu yasanın sınırlarındaki yükümlülüklerine uygun olarak yerine getireceğini beyan eder"

Siyasi Demeç ⇒ Devletlerin siyasi tavırlarını gösteren ifadelerdir. Örn: "Bu antlaşmayı yapıyor olmamız, Güney Kıbrısı tanıyor olduğumuz anlamına gelmiyor"

✓ Çekinmeler her zaman geri alınabilir. Çekince geri itiraz da geri çekilebilir.

✓ Antlaşmada çekinceye dair bir ifade yoksa ve taraflarca diğerine bildirilir. Diğerlerinden onaylanmıyorsa çekince ileri sürülebilir.

✓ Çekince bildirildikten sonra "12 ay" itiraz edilmez ise çekince kabul edilmiş sayılır. Süre geçtikten sonra uygulanmak istenmemek antlaşmanın ihlali anlamına gelir.

Antlaşmaların Üçüncü Devletlere Etkisi

Pacta Tertiis Kuralı ⇒ Antlaşmalar sadece taraflar için hak ve borç doğurur.

- 69 Viyana göre üçüncü devletlerle ilişkiler
1-) Hak bahsetmek 2-) Borç yüklemek

Hak Bahsetmek;
- Bahsedilen devlet bunu kabul etmek zorunda değil.
- Kabul ederse bu hakka uygun olarak kullanmak zorunda.

Borç Yüklemek;
- Kabul edebilir de, etmeyebilir de.
- Kabul etmede açık ve yazılı irade..

Objektif Hukuki Durum Yaratan Antlaşmalar

✓ Bu antlaşmalar, öyle antlaşmalardır ki, taraflar uygula ama nitelikleri itibarı ile diğer devletleri de ilgilendirir. (Mülkiyet)
- Sınır antlaşmaları
- Boğaz, kanal geçiş antlaşmaları gibi

En Çok Görülen Ulus Kaydı

✓ Aralarında antlaşma yapan devletlerin, bir üçüncü devlet ile yapmış yada yapılacak olan ve daha geniş hakları içeren antlaşmalarda birbirlerine karşılıklı olarak ya da sadece bir taraf yararlandırma konusunda yükledikleri hukuksal yükümlülüklerdir.

✓ Amaç antlaşma taraflarından bir devlet bankasına daha fazla hak verirse aynı hakkı diğer devlete vermek

Örn/ Gatt'ta üye devletler, üye olmayan bir devlete daha fazla hak verdiğinde bütün Gatt devletlerine o hakkı vermek zorunda kalıyor.

Örn/ A ile B devletleri antlaşmasında bu kaydı bahsedelim. B' A'dan %10 kota ile bir mal alıyo olsa, sonra B C'den aynı malı %10 kota ile almaya karar A B'den aynı oranda kesintisiz de alınmayı isteyebilir.

Ulusal Muamele Kaydı

✓ Vatandaşa verilen hak kadar yabancıya da o hakkın verilmesi.

Şüs Cigeris

✓ Sağlanan imkanları almayan ülkeler ülkeye edeler. Uygulanması zorunlu: (4 tane)

- Kuvvet kullanma yasağı
- Ekin kirliliği
- Deniz haydutluğu
- Soykırım

Çatışan Hükümler Çeken Antlaşmada

✓ BM Şartı ile herhangi bir antlaşma çatışırsa BM Şartı önceliğe olacak uygulanır (Md 103)

✓ Bir antlaşma bir önceki veya sonraki antlaşmanın hükümlerine tabi olduğunu veya onlarla bağdaşmaz addedilmeyeceği belirtiliyse zaman, o diğer antlaşmanın hükümleri uygulanır.

✓ Önceki antlaşma sona edirilmez veya askıya alınmazsa, önceki antlaşma sadece hükümlerinin sonraki antlaşma ile bağdaştığı ölçüde uygulanır.

✓ Sonraki antlaşmanın tarafları önceki antlaşmanın tarafların tamamını kapsamadığında, sadece devletlerin tarafı oldukları antlaşma bunların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini yönetir.

Antlaşmanın Değiştirilmesi

✓ Bir antlaşma değişiklige kapalı değil ise veya özel bir kural belirtmemiş ise 2/3 çoğunluk ile değiştirilebilir.

Kısmi Değişiklik ⇒ 2/3 çoğunluk sağlanmadığı durumunda, antlaşmanın bazı taraflar arasında değişikliğe gidilmesidir. Antlaşmanın buna yazılı kaynaması gerekir. Ayrıca değişiklik;

- Bir bütün olarak antlaşmanın konu ve amacını etkilememeli.
- Değişikliğe katılmaya ülkelerin hakların ve yükümlülüklerine halel getirmemeli.

Antlaşmaların Yorumlanması

✓ Antlaşmaların nasıl yorumlanacağı her zaman tartışma konusu olduğu için yorum önemli bir noktadır.

69 Viyana'ya göre;

- Antlaşmadaki kelimeler doğal ve alışılmış anlamlarına göre yorumlanır. Taraflardan biri o kelimeye farklı bir anlam yükleme istiyorsa bunu ispat etmek zorundadır.

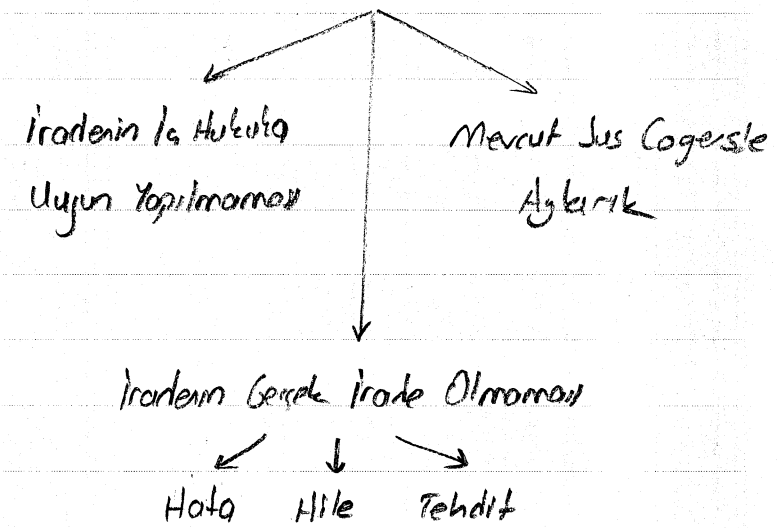
- Doğal ve alışılmış anlamlar antlaşma konu ve amacı ışığında ve antlaşmanın bütünü dikkate alınarak yorumlanır.

- Antlaşmanın yorumlanması veya uygulanması için yapılan bir antlaşma veya uygulamaya göre yorum yapılabilir.

✓ Antlaşmalar tesis edildiği dilde yorumlanır. (Genel kural)

✓ Taraflar anlaşmazlık için milletlerarası bazı öğütlerden yorum isteyebilirler.

Geçersizlik Nedenleri

✓ Geçersizlik nedeni antlaşmayı kendiliğinden geçersiz hale getirmez. Bunu fark eden tarafın ileri sürmesi, diğer taraftan kabul etmesi gerekir.

✓ Bir devlet antlaşmayı uygulamama nedeni olarak iç hukukun hükümlerini ileri süremez. (genel kural). Ancak antlaşma akdetme yetkisiyle ilgili hükümlerin ihlali aşikar ise iç hukukun temel önemi haiz bir kuralı ile ilgiliyse ileri sürebilir. (objektif olmalı)

Hata ⇒ Antlaşmaya taraf olan devletlerin bir maddi konuda yanılmalarıdır. Hukuki konularda hata kabul edilmez.

• "Hataya düşülmeseydi devlet o antlaşmaya taraf olmayacaktı ya da farklı bir şekilde taraf olacaktı" durumu olması gerekir.

Hile ⇒ Karşı devleti kandırma, menfaat sağlama. Örneği yok.

Cebir ve Tehdit ⇒ İradesini zorlamayla değiştirilmesi.

• Temsilcisine tehdit edilmesi (örneği yok)
• Devletler tehdit edilmesi (yenilen devletle yapılan antlaşma bu hükmün kapsamında değil)

Jus Cogens Kurallarına Aykırılık ⇒ Antlaşma yapılırken olması geçersizlik, sonradan olursa sona erme nedenidir.

• Bir devlete karşı kuvvet kullanma veya kuvvet kullanma tehdidinde bulunmayı ihlal eden bir antlaşma jus cogens aykırılık nedeniyle geçersizdir. (Viyana 53)

• Türkiye jus cogens olunun oy vermiştir
- Kuralların listesinin olmaması
- Kendisinden sapılmasına müsaade edilmeyen hükümler ifadesinin mutlak olması

• Konvansiyona göre bir devlet geçersizlik ya da sona erme nedenini fark ettiği zaman karşı taraflara bildirimde bulunurken alacağı önlemi de söyler. Ve "3 aylık" bir süre verir. Bu süre içinde cevap gelmezse önlemini alır. Fesih hakkı gösterilebilir.

✱ Sona Erme Nedenleri ✱

Objektif N.	Subjektif N.
- Esaslı ihlal	- Çekilme
- Sonradan imkansızlık	- Fesih
- Sonradan oluşan Jus Cogens aykırılık	
- Rebus Sic Stantibus ilkesi	

Subjektif Sona Erme Nedenleri

✓ Fesih ⇒ Bir tarafın talebi ile antlaşmanın tüm taraflar açısından sona ermesidir.

✓ Çekilme ⇒ Antlaşmanın sadece çekilen taraf açısından sona ermesidir.

• Fesihle ilgili süre antlaşmada belirtilir.

• Bir antlaşmada feshle ilgili hiçbir düzenleme yok ise, bütün devletlerin anlaşması gerekir.

• BM Tüzüğünde rekilme bildirimi yapılmasından sonra "1 yıl" sonra geçerlilik kazanır (md 127)

• Devlet şekilme süreci tamamlanana kadar mali ya da varsa barışa yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

Objektif Sona Erme Nedenleri

1-) Esaslı ihlal ⇒ Taraflarda birinin tarafından antlaşmaya hukukuna aykırı olmayan bir nedenle antlaşma hükümlerinin uygulanmamasıdır. Antlaşmanın konu ve amacını sona erdirme durumu söz konusu

✓ Esaslı ihlal vardiye antlaşma sona erdirilir diye bir durum yoktur.
- Zararın tazmini isteyebilir
- Antlaşma askıya alınabilir.

✓ Taraflar oy birliği ile hepsi için antlaşmayı sona erdirebilirler ya da sadece ihlalde bulunan devlet açısından sona erdirebilirler.

✓ Mağdur devlet antlaşmanın bütün taraflarına açısından ya da mağdur ede açısından sona erme-askıya alma-talep edebilir.

✓ Askıya alma sürecinde mağdur ede taraf yükümlülüklerini yerine getirmeyebilir. Ancak insani niteliktekli antlaşmalarda bu söz konusu olamaz.

2-) Antlaşmanın Konusunun Sonradan İmkansız Hale Gelmesi ⇒

✓ Süreksiz bir imkansızlık olmalı
✓ Kusurlu ede taraf da başvurabilir.
✓ Ekonomik durum kopma durumda

✓ Sorumluluğu yerine getiren getirmeyen açısında sebepsiz zenginleşmeye yol açtığı gerekçesi ile sona erdirilmelidir.

3-) Rebus Sic Stantibus İlkesi

✓ Antlaşma yapılması sırasında iradeyi etkileyen bir durumda köklü değişiklik yapılmalı. Bu değişiklik olmasa idi antlaşma yapılmaz veya bu şekilde yapılmadı.

4) Sonradan Oluşan Sert Çelişme Aykırılık

✓ Savaş durumunun antlaşmalara etkisi antlaşmanın konu ve niteliğine göre değişiyor. Viyana Konvansiyonu savaş ve diplomatik ilişkilerin kesilmesini sona erme sebebi olarak yorumlamış.

✓ Sona erme isteği karşı tarafa yazılı depo makamına gönderilir. Karşı taraf 3 ay içinde cevap vermeli. Cevap vermeme durumunda devlet fesih yetkisini alabilir.

✓ Biz Viyana Konvansiyonuna taraf olmadığımız için jus cogens aykırılık iddiası ile tek taraflı olarak Adalet Divanına başvurulamaz.

≠ Uluslararası Antlaşmaların İç Hukuka Etkisi ≠

1-) İstisnaya Girmeyen Antlaşmalar İçin;

- İlk işlem Onaylamayı uygun bulma kanununun yapılması ve Meclisten geçmesi
- Cumhurbaşkanı onaylaması ve yayımlaması (md 104)

* Ancak bu onaylama için 6 ve 2461 sayılı Kanun uyarınca Bakanlar Kurulu Kararnamesi çıkarılıyor. Kararnameyi CB imzalar.

- İmzadan sonra RG'de yayımlanır.

✓ Antlaşmanın onaylandığını belirten belge çok taraflı anlaşmalarda depo merciine, iki taraflı antlaşmalarda bazı taraflara iletilir. Dışişleri, Başbakan, CB imzası olur.

2-) İstisnaya Giren Antlaşmalar İçin

- Meclis onayı ortada kalkıyor. Diğerleri aynen uygulanıyor.

- Hangi antlaşmaların istisnaya girdiği Anayasa md 90/2-3 de yazıyor. Tespit için 2461 Sayılı Kanun.

İstisna Anlaşmaları;

1) Ekonomik, ticari ya da teknik bir antlaşmaya
2) Süresi 1 yılı aşmıyorsa
3) Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmuyorsa
4) Devlet maliyesine yük getirmiyorsa

✓ Uygulama anlaşmaları da TBMM'ce uygun bulunmaya gerek yok. Uygulama antlaşması olup olmadığı antlaşmadan çıkarılır. (90/3)

✓ Yetki kanuna dayanan bir antlaşmada TBMM uygunluğuna gerek yok (90/3)

✓ Özel kanunlarda değişiklik getiren her türlü antlaşma yapılmasında 1. fıkra hükmü uygulanır. (90/4)

✓ Bakanlar Kurulu Kararnamesi Amaçları;

1-) Antlaşmayı yayımlamak.
2-) CB'nin sorumsuzluğu nedeniyle sorumluluğu Bakanlar Kurulu'na devretmek.

Not: Anayasa 90. md ve 2461 sayılı kanun okunmalı.

D. Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma

Madde 90

1-Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.

2-Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan andlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüklenme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde bu andlaşmalar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur.

3-Milletlerarası bir andlaşmaya dayanan uygulama andlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari andlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunluğu yoktur; ancak, bu fıkraya göre yapılan ekonomik, ticari veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren andlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz.

4-Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü andlaşmaların yapılmasında birinci fıkra hükmü uygulanır.

5-Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. **(Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.)** Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALARIN YAPILMASI, YÜRÜRLÜĞÜ VE YAYINLANMASI İLE BAZI ANDLAŞMALARIN YAPILMASI İÇİN BAKANLAR KURULUNA YETKİ VERİLMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : **244**
Kabul Tarihi : **31/5/1963**
Yayımlandığı R.Gazete : **Tarih : 11/6/1963 Sayı : 11425**
Yayımlandığı Düstur : **Tertip : 5 Cilt : 2 Sayfa : 1507**

İmza yetkisinin verilmesi:

Madde 1 – Milletlerarası andlaşmaların parafe edilmesi, imzalanması veya nota teatisine konu teşkil etmesi veyahut bu andlaşmalara katılma bildirilerinin yapılması için Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerinin tayini ve bu temsilcilerin yetkilerinin tesbiti, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olur. Bu kararnameler, Resmi Gazetede yayınlanmaz.

Onaylamanın uygun bulunması kanunu:

Madde 2 – Milletlerarası andlaşmaları onaylama veya bu andlaşmalara katılma, onaylama veya katılmanın bir kanunla uygun bulunmasına bağlıdır.

İktisadi, ticari veya teknik münasebetleri düzenliyen ve süresi bir yılı aşmıyan andlaşmaların onaylanması veya bunlara katılmak için; Türk kanunlarına değişiklik getirmemek, Devlet maliyesi bakımından yüklenme gerektirmemek, kişi hallerine ve Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartiyle, onaylamanın veya katılmanın uygun bulunmasına dair bir kanun yapılması zorunluğu yoktur. Bu halde, andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunması hakkında bir kanun çıkmamış olup da, onaylama veya katılma işlemlerinin yerine getirilmiş olması takdirinde, bu andlaşma, Resmi Gazetede yayınlanmasından başlıyarak iki ay içinde, bir Başbakanlık yazısına ekli olarak Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarına gönderilir.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlıkları, bu andlaşmaları, ayrı ayrı genel kurulların bilgisine sunarlar.

Milletlerarası bir andlaşmaya dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan uygulama andlaşmalarından Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenleri onaylamak veya bunlara katılmak için; bunların konusu iktisadi, ticari veya teknik münasebetlerin dışında kalsa veya süresi bir yılı aşsa veya Devlet maliyesi bakımından bir yüklenmeyi gerektirse veya kişi hallerine veyahut Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunsa dahi, onaylama veya katılmayı uygun bulmak üzere kanun yapılması zorunluğu yoktur.

Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan iktisadi, ticari, teknik veya idari andlaşmalardan Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenleri onaylamak veya bunlara katılmak için; bunların süresi bir yılı aşsa veya Devlet maliyesi bakımından bir yüklenmeyi gerektirse veya kişi hallerine veyahut Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunsa dahi, onaylama veya katılmayı uygun bulmak üzere kanun yapılması zorunluğu yoktur.

Onaylama ve sair tasarruflar:

Madde 3 – 1. Milletlerarası andlaşmaların onaylanması, bunlara katılma, bunların feshini ihbar etmemek suretiyle yürürlük süresini uzatma, Türkiye Cumhuriyetini bağlıyan bir Milletlerarası Andlaşmanın belli hükümlerinin yürürlüğe konulması için gerekli bildirileri yapma, milletlerarası andlaşmaların uygulama alanının değiştiğini tesbit etme, bunların hükümlerinin uygulanmasını durdurma ve bunları sona erdirme, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olur.

Onaylama veya katılma konusu olan milletlerarası andlaşmanın Türkçe metni ile andlaşmada muteber olduğu belirtilen dil veya dillerden biri ile yazılmış metni, yukardaki fıkrada söz konusu kararnameye ekli olarak Resmi Gazetede yayınlanır.

2 nci maddenin 2, 3 ve 4 üncü fıkraları gereğince bir milletlerarası andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunmasına dair bir kanun çıkarılması zorunluğu yoksa ve bu andlaşmanın onaylanması veya buna katılma bir Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olursa, bu andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunması hakkında kanun çıkarılamaz.

2. Bir milletlerarası andlaşmanın veya Türkiye Cumhuriyetini bağlıyan bir milletlerarası andlaşmanın belli hükümlerinin Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlüğe girdiği; bir milletlerarası andlaşmanın uygulama alanının değiştiği, uygulanmasının durdurulduğu ve sona erdiği tarihler, bir Bakanlar Kurulu kararnamesiyle tesbit olunarak Resmi Gazetede yayınlanır.

Bir milletlerarası andlaşma, yukardaki fıkrada söz konusu yürürlük tarihinin tesbitine dair kararnamede belirtilen yürürlüğe giriş tarihinde kanun kuvvetini kazanır.

3. Milletlerarası bir andlaşmaya dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan teknik veya idari nitelikteki uygulama andlaşmalarından ve kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılıp 2 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun bilgisine sunulanların dışında kalan teknik veya idari andlaşmalardan iktisadi veya ticari nitelikte olmıyan, özel kişilerin haklarını ilgilendirmiyen ve Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenlerin yayınlanması zorunlu değildir. Bu fıkra gereğince yayınlanması zorunlu olmıyan andlaşmalar hakkında 1 ve 2 numaralı bentler uyarınca çıkarılan kararnamelerin yayınlanması da zorunlu değildir.

Yukarıdaki fıkra hükmünün dışında kalan milletlerarası andlaşmalar, 1 numaralı bendin 2 nci fıkrası uyarınca yayınlanmadan yürürlüğe konulamaz.

Andlaşmalarla ilgili belgelerin hazırlanması:

Madde 4 – (Değişik: 5/5/1969 - 1173/8 md.)

1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeler gereğince kanun tasarılarını ve kararname tasarılarını ve 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince Cumhuriyet Senatosu ile Millet Meclisinin bilgisine sunulacak olan andlaşmaların bu Meclislerin Başkanlıklarına sunma yazılarını hazırlamak görevi, Dışişleri Bakanlığınca yerine getirilir.

Yetki belgesi, onaylama belgesi, onaylama belgesinin alınıp verilmesi veya sadece verilmesi tutanağı ve değişik şekillerdeki andlaşmaların metinleri gibi milletlerarası hukukun veya tatbikatın gerektirdiği her türlü belgelerin asıl veya örneklerini hazırlamak, Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan andlaşmaları

milletlerarası kurullarda tescil ettirmek ve Türkiye Cumhuriyeti adına yapılmış veya yapılacak andlaşmaların resmi sicilini tutmak, Dışişleri Bakanlığının görevidir.

İktisadi, ticari, idari ve teknik andlaşmaların yapılmasında Hükümetin yetkisi:

Madde 5 – Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı Devletlerle ve milletlerarası kurullarla veya bunlar adına hareket eden kurumlarla yapılmış olup Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlükte bulunan iki veya çok taraflı andlaşmaların iktisadi, ticari, teknik, veya idari hükümlerinin taşıdığı amaçların yerine getirilmesi gayesini güden iki veya çok taraflı andlaşmalar ile Türkiye Cumhuriyetine hibe, kredi veya sair suretlerle yardım sağlıyan iki veya çok taraflı andlaşmaları, iki veya çok taraflı teknik veya idari işbirliği andlaşmalarını, iki veya çok taraflı borç ertelenmesi veya ticaret andlaşmalarını ve aynı nitelikteki modüsvivendileri 2 nci maddenin 4 üncü fıkrası gereğince onaylamaya veya bunlara katılmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

NATO ile ilgili andlaşmaların yapılmasında Hükümetin yetkisi:

Madde 6 – 18 Şubat 1952 tarihli ve 5886 sayılı Kanunla onaylanmış olan Kuzey Atlantik Andlaşmasının gereği olarak bu Andlaşmaya taraf olan Devletlerle ve Kuzey Atlantik Andlaşması teşkilatı ile yapılan iki veya çok taraflı andlaşmaları, 2 nci maddenin 4 üncü fıkrası gereğince onaylamaya veya bunlara katılmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Andlaşmalarda yer alan maddelerin gümrük resimleriyle ilgili olarak Hükümetin yetkisi:

Madde 7 – 5 inci maddede yazılı andlaşmaların ve modüsvivendilerin kapsamına giren maddelerin yürürlükteki Gümrük resimlerinde Dışişleri, Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının birlikte lüzum göstermeleri üzerine değişiklik yapmaya veya bu maddelerden bazılarının resmini kaldırmaya veyahut muaf tutulmuş olanları umumi tarifedeki resme tabi kılmaya ve bu değişikliklerin uygulanmasına dair usul ve şartları tesbit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bakanlar Kurulu, yukardaki fıkra gereğince aldığı tedbirleri bir kararname ile yürürlüğe koyar ve bunları, bu kararnamenin Resmi Gazete'de yayımlanmakla yürürlüğe girdiği tarihten başlıyarak üç ay içinde, bir kanun tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunar.

Kaldırılan hükümler:

Madde 8 – Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatı, Milletlerarası, Çalışma Taşkilatı ve Dünya Sağlık Teşkilatı arasında Teknik Yardım Teminine Mütedair Esas Anlaşma ve eklerinin Onanması hakkında 3 Temmuz 1953 tarihli ve 6114 sayılı Kanunun 2 nci maddesi, Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette modüsvivendiler ve ticaret anlaşmaları akdi ve bunların şümulüne giren maddelerin gümrük resimlerinde değişiklikler yapılması ve anlaşmaya yanaşmıyan devletler muvaredatına karşı tedbirler alınması hususunda Hükümete salahiyet verilmesi hakkında 1 Şubat 1956 tarihli ve 6653 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile Birleşmiş Milletler Andlaşması ile Birleşmiş Milletler Teşkilatına bağlı ihtisas müesseselerinin Ana Sözleşmeleri, Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Münakit Ekonomik İş Birliği Anlaşması, Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili Hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salahiyetli kılınması hakkında 20 Mayıs 1959 tarihli ve 7280 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlüğe giriş:

Madde 9 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürürlük:

Madde 10 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.